

VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

Onafhankelijk toezichthouder voor
de Vlaamse audiovisuele media

KAMER VOOR ONPARTIJDIGHEID EN
BESCHERMING VAN MINDERJARIGEN

ZAAK VAN T.E. t. NV VLAAMSE RADIO- EN
TELEVISIEOMROEPORGANISATIE

(dossier nr. 2015/197)

BESLISSING nr. 2015/059

23 september 2015

In de zaak van T.E. tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie,

De Vlaamse Regulator voor de Media (kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen), samengesteld uit:

Dhr J. KAMOEN, *voorzitter*,
Mevr L. D'HAENENS, *ondervoorzitter*,
Dhr H. BLOEMEN,
Mevr D. DE POOT,
Dhr L. HELLIN,
Mevr B. NIELANDT,
Dhr R. OTTEN,
Dhr H. VAN HUMBEECK,
Dhr T. VAN POPPEL, leden

en Mevr M. VAN LOKEREN, *griffier*,

Na beraadslaging op 23 september 2015,
Neemt op dezelfde datum de volgende beslissing:

FEITEN EN PROCEDURE

1. Per aangetekende brief van 26 juni 2015 dient dhr. T.E. een klacht in bij de Vlaamse Regulator voor de Media (hierna: VRM) tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (hierna: VRT), met maatschappelijke zetel Auguste Reyerslaan 52 te 1043 Brussel.

De klacht heeft betrekking op het milieudebat dat werd uitgezonden in het kader van het 'Bel10'-project op 18 juni 2015 (omstreeks 8u en 18u) op Radio 1, een omroepprogramma van VRT.

Volgens de klager maakt VRT zich daarbij schuldig aan "*partijdigheid en desinformatie in het statiegelddebat*". Dhr. T.E. is van oordeel dat VRT het publiek in Vlaanderen misleidt "*door een compleet eenzijdige gastenkeuze en een kritiekloze benadering*" van standpunten van tegenstanders van statiegeld.

2. VRT heeft per aangetekende brief en per e-mail van 1 september 2015 gereageerd op de voornoemde klacht.
3. Dhr. T.E. en VRT zijn conform de voorgeschreven termijnen rechtsgeldig en aangetekend uitgenodigd voor een hoorzitting bij de VRM.

De partijen zijn op 23 september 2015 gehoord door de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen (hierna: de Kamer) van de VRM. De klager in eigen persoon; VRT wordt vertegenwoordigd door

M.F. en G.D.C.

TOEPASSELIJKE REGELS

4. Artikel 39 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (hierna: het Mediadecreet) luidt als volgt:

“In de programma’s wordt elke vorm van discriminatie geweerd. Het programma-aanbod verloopt zo dat het geen aanleiding geeft tot discriminatie tussen de verschillende ideologische of filosofische strekkingen.

De informatieprogramma’s, de mededelingen en de programma’s met een algemeen informatieve inslag, en alle informatieve programmaonderdelen worden in een geest van politieke en ideologische onpartijdigheid verzorgd.

Dit artikel is eveneens van toepassing op teletekst.”

5. Artikel 220, § 2, van het Mediadecreet schrijft voor:

“§ 2. De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen doet uitspraak, hetzij ambtshalve wat betreft het toezicht op artikel 42, 44, 45, 72, 5°, en artikel 176, 1°, hetzij op verzoek van de Vlaamse Regering, hetzij naar aanleiding van een klacht die op straffe van onontvankelijkheid ingediend is uiterlijk de vijftiende dag na de datum van de uitzending van het programma door eenieder die blijk geeft van een benadeling of een belang.”

6. Artikel 12, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse regering van 30 juni 2006 betreffende de procedure voor de Vlaamse Regulator voor de Media (hierna: het Procedurebesluit) bepaalt:

“Om ontvankelijk te zijn, moet een bij de Regulator ingediende klacht aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° ingediend zijn uiterlijk de vijftiende dag na de gebeurtenis die aanleiding heeft gegeven tot de klacht;

2° de naam, de hoedanigheid en het adres van de klager vermelden;

3° het belang bij het indienen van de klacht aangeven, behalve als het gaat om een klacht met betrekking tot de bepalingen over commerciële communicatie of boodschappen van algemeen nut;

4° het onderwerp van de klacht aangeven, met een uiteenzetting van de redenen waarop ze steunt en met vermelding van de persoon tegen wie de klacht is gericht. Als de klacht betrekking heeft op een radio- of televisieprogramma, moet de uitzending waartegen wordt opgekomen worden aangewezen met vermelding van de dag en het uur waarop de

*uitzending heeft plaatsgehad;
5° ondertekend zijn door de klager. Als de klacht uitgaat van een
rechtspersoon, wordt ze ondertekend door een persoon die volgens de wet
of de statuten bevoegd is om de rechtspersoon te vertegenwoordigen.*

[...].”

A. Argumenten van de klager

7. Dhr. T.E. voert in zijn klacht aan dat VRT bij uitzendingen waarin statiegeld aan bod komt, en met name op 18 juni 2015 via Radio 1, telkens uitsluitend tegenstanders van statiegeld aan het woord laat. In de betreffende ‘Bel10’-uitzending, aldus de klager, waren beide studiegasten: Jan Delfosse van Comeos en Bruno Tobback van SP.A tegen statiegeld. Hij wijst erop dat voorstanders van statiegeld, zoals onder meer VZW Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, die nochtans de dag ervoor een persbericht had uitgebracht met argumenten voor statiegeld, niet aan bod komen in het radiodebat. Evenmin heeft de journaliste vragen gesteld die het debat evenwichtig(er) hadden kunnen maken, aldus de klager.

Volgens de klager is het “ongehoord dat de openbare omroep die ons ‘onafhankelijkheid’, ‘onpartijdigheid’ en ‘objectiviteit’ garandeert [een] financieel betrokken partij ongecontroleerd en kritiekloos haar propaganda laat spuien”.

8. Dhr. T.E. is van mening dat hij een persoonlijk belang heeft bij het indienen van de klacht tegen de betreffende ‘Bel10’-uitzending. Hij geeft aan *“als kunstenaar en activist [...] al jaren de plastic soep, de onwetendheid errond en de leugens die door politiek en industrie maar al te vaak worden gehanteerd om onze wegwerpwaanzin te vergoelijken en te vergroten, [te bestrijden]”.*

Volgens de klager ondergraaft VRT met dit soort uitzendingen het maatschappelijk platform voor statiegeld waar hij en ook vele anderen voor vechten en benadeelt op die manier hem en andere voorstanders van statiegeld.

Dhr. T.E. voert aan dat *“de impact van dit ‘debat’ op [zijn] sensibiliseringswerk van jaren [...] niet te meten [is]”* en VRT *“een deel van de bewustmaking die [hij] ontegenzegglijk [heeft] helpen opbouwen in de laatste 10 jaar [vernietigt]”.*

B. Argumenten van VRT

Ontvankelijkheid klacht

9. VRT voert in de eerste plaats aan dat de dhr. T.E. geen blijk geeft van een benadeling of belang zoals vereist in de mediaregelgeving en bedoeld om vorderingen in een algemeen belang uit te sluiten. VRT verwijst hiervoor naar beslissing nr. 2012/004 van de VRM van 31 januari 2012 waarin is beslist, aldus VRT, dat een klager bij de VRM over een persoonlijk belang moet beschikken dat verschilt van het belang van elke kijker, luisteraar of burger.

Volgens VRT blijkt uit de bewoordingen van de klacht duidelijk dat de klager als voorstander in het statiegelddebat geen persoonlijk belang inroept, maar hij meent op te treden namens alle voorstanders van het statiegeld en het algemeen belang.

VRT verwijst in dit verband ook naar de klacht die dhr. T.E. eerder dit jaar heeft ingediend bij de VRM met betrekking tot het radioprogramma 'De Inspecteur' en eveneens het statiegelddebat als voorwerp had. Bij beslissing nr. 2015/036 van 5 mei 2015 heeft de voorzitter van de Kamer immers de klacht kennelijk onontvankelijk verklaard onder meer wegens gebrek aan het vereiste belang.

Ten gronde

10. VRT kadert vervolgens de gewraakte uitzending van 18 juni 2015 als deel uitmakend van het 'Bel10'-project. Dit project van Radio 1 en de VRT Nieuwsdienst gaf burgers de kans om hun ideeën over de toekomst te delen. Op basis van inzendingen van luisteraars zijn 10 maatschappelijk relevante thema's gebundeld, waaronder milieu, waarrond telkens een radio-uitzending is gemaakt. Deze uitzendingen startten steeds met een ochtenddebat.

In de betreffende uitzending had het debat met Bruno Tobback en Jan Delfosse als uitgangspunt: *"hoe moeten we zwerfvuil aanpakken?"*. Statiegeld was daarbij één van de onderwerpen.

11. Volgens VRT is de klacht dat zij de luisteraar heeft misleid in het statiegelddebat, door een beweerd compleet eenzijdige gastenkeuze en een kritiekloze benadering van de standpunten van de tegenstanders van het statiegeld, ongegrond. VRT meent dat zij met het (deel van het) debat betreffende het statiegeld geen inbreuk heeft begaan op de verplichting om haar radio-uitzendingen te brengen in een geest van ideologische onpartijdigheid (artikel 39, tweede lid, van het Mediadecreet).

VRT is van oordeel dat de gemaakte keuzes in het kader van het

milieudebat op een redelijke en objectieve manier journalistiek en inhoudelijk kunnen worden verantwoord en dat het gewraakte debat objectief en evenwichtig was opgebouwd. Zo was het milieudebat veel breder dan een statiegelddebat, werden slechts twee (maar niettemin uiteenlopende) gasten uitgenodigd om de beheersbaarheid te bewaken, is bij aanvang vermeld dat er een draagvlak voor statiegeld bestaat in Vlaanderen en heeft de journaliste haar rol als moderator in het debat ten volle gespeeld.

VRT voert ten slotte aan dat het gewraakte debat niet op zichzelf moet worden beoordeeld, maar dat de onpartijdigheid van de informatie eveneens blijkt uit het gehele aanbod van VRT en haar niet kan worden verweten bepaalde standpunten rond milieu uit te sluiten.

C. Beoordeling

Ontvankelijkheid klacht

12. Luidens artikel 220, § 2, van het Mediadecreet is blijk geven van een belang of benadeling een uitdrukkelijke voorwaarde voor de ontvankelijkheid van een klacht bij deze Kamer. Artikel 12, 3° en 4°, van het Procedurebesluit bepaalt voorts dat een klacht, om ontvankelijk te zijn, het onderwerp van de klacht moet aangeven, met een uiteenzetting van de redenen waarop zij steunt en de benadeling of het belang van de klager bij de uitzending waartegen wordt opgekomen. Die eis van benadeling of een belang – die overigens niet geldt bij een klacht met betrekking tot de bepalingen over commerciële communicatie of boodschappen van algemeen nut voor de algemene kamer van de VRM – geeft aan dat de decreetgever de loutere hoedanigheid van kijker of luisteraar hier niet voldoende acht.

Het belang van elke kijker of luisteraar, van de burger, bij de correcte naleving door een omroeporganisatie van bij decreet bepaalde verplichtingen, *in casu* zorgen voor onpartijdige berichtgeving, voldoet niet aan deze voorwaarde van ontvankelijkheid van een klacht en vormt een toepassing van de niet toegelaten '*actio popularis*' (i.e. een klacht die enkel gericht is op de vrijwaring van een recht en waarbij de klager geen persoonlijk belang heeft).

Om aan de vereiste van de ontvankelijkheid te voldoen, moet de klager een voldoende belang aantonen dat specifiek is dan het algemeen belang, hij moet aldus het bewijs leveren persoonlijk het slachtoffer te zijn of een benadeling in zijn hoofdte aanwijzen met betrekking tot de grief die hij ten aanzien van de betrokken uitzending aanvoert (zie beslissing nr. 2008/006 van 22 januari 2008, nr. 2010/032 van 1 september 2010 en nr. 2012/004 van 31 januari 2012 van de VRM).

13. In zijn klachtbrief en tijdens zijn toelichting op de hoorzitting geeft dhr. T.E. aan dat hij als kunstenaar en activist al jaren (de onwetendheid omtrent) plastic bestrijdt en daarbij ijvert voor statiegeld. Getuige daarvan zijn zijn Facebook- en Twitter-account, blog, kunstwerken langs de Vlaamse wegen, YouTube-video's en interviews in de media. Hij voert aan samen met andere voorstanders van statiegeld benadeeld te zijn door het gewraakte radiodebat. De klager ziet zijn jarenlange sensibiliseringswerk zwaar geschaad door de uitzending en meent dat vele luisteraars verkeerd zijn voorgelicht met betrekking tot de potentiële voordelen van statiegeld. De klager is daarenboven van oordeel dat hij als luisteraar en burger eenvoudigweg recht heeft op correcte, onpartijdige en gefundeerde informatie via de openbare omroeporganisatie.

In wezen roept dhr. T.E. bij het indienen van zijn klacht het algemene recht op informatie van de burger en luisteraar als belang in, en meer specifiek de nood aan objectieve berichtgeving in het kader van het maatschappelijk debat over het statiegeld. Daarbij roept hij in dat met name alle voorstanders van statiegeld, waaronder hijzelf, benadeeld werden door de vermeende partijdige berichtgeving van VRT, die enkel de tegenpartij in dit debat een platform heeft geboden.

Ofschoon de motieven van dhr. T.E. voor de huidige klacht en zijn acties ter bestrijding van plastic- en andere vervuiling getuigen van een grote maatschappelijke betrokkenheid en bijzondere inzet voor het leefmilieu, geeft hij echter onvoldoende in zijn klacht aan – en evenmin tijdens de hoorzitting – dat de gewraakte uitzending hem persoonlijk zou hebben benadeeld. De aangehaalde elementen volstaan niet opdat er sprake zou zijn van een persoonlijk belang, specifiek dan dat van andere burgers, luisteraars of voorstanders van statiegeld.

Waar de klager inroept dat vele luisteraars mogelijks een standpunt tegen statiegeld zullen innemen onder invloed van de betrokken uitzending, kan er bovendien slechts sprake zijn van een hypothetisch belang en geen aanwijsbare actuele benadeling.

Hoe dan ook is niet aangetoond dat het belang dat de klager inroept verschilt van het belang dat elke kijker, luisteraar of burger kan inroepen ten opzichte van de verplichtingen die gelden voor VRT in toepassing van artikel 39 van het Mediadecreet, waardoor de klacht een vorm van niet-ontvankelijke *'actio popularis'* is. De klager heeft evenmin kunnen aanneembaar maken dat de gewraakte uitzending hem op één of andere manier persoonlijk benadeeld heeft.

Om deze redenen is de Kamer van oordeel dat de klager geen blijk geeft van het rechtens vereiste belang of van enige benadeling. De klacht is bijgevolg niet ontvankelijk. Derhalve kan de Kamer de klacht niet ten gronde onderzoeken.

OM DEZE REDENEN, BESLIST DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

de klacht van dhr. T.E. onontvankelijk te verklaren.

Aldus uitgesproken te Brussel op 23 september 2015.

M. VAN LOKEREN
griffier

J. KAMOEN
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.